

כינוס בין-לאומי דו שנתי

י"ח-כ' בכסלו תשע"ז, 18-20 בדצמבר 2016

הפליטים היהודים בימי השלטון הנאצי, 1933-1945 עיון מחדש

אולם קונסטנטינר, בית הספר הבין-לאומי להוראת השואה
יד ושם, הר הזיכרון, ירושלים
הכינוס יתנהל בעברית ובאנגלית בליווי תרגום סימולטני

הכינוס נערך בתמיכתם הנדיבה של
מרכז גרטנר לכינוסים בין-לאומיים על השואה
קרן גוטוירט

יום ראשון, י"ח בכסלו תשע"ז, 18 בדצמבר 2016

14:00-13:30 התכנסות

16:00-14:00 מושב פתיחה

במעמד: אבנר שלו, יו"ר הנהלת יד ושם, ישראל

יו"ר: דינה פורת, ההיסטוריונית הראשית, יד ושם; אוניברסיטת תל אביב, ישראל

יעדי הכינוס:

דן מכמן, ראש המכון הבין-לאומי לחקר השואה ומופקד הקתדרה ע"ש ג'ון ניימן, יד ושם; אוניברסיטת בר-אילן, רמת גן, ישראל

הרצאת פתיחה:

נורמן גודה, אוניברסיטת פלורידה, ארצות הברית
קריירה שנבנתה על בסיס בעיית הפליטים: ג'יימס ג' מקדונלד, היהודים והשואה

16:30-16:00 הפסקה

18:45-16:30 מושב 1 – בעיית הפליטים היהודים בשנות השלושים והשלכותיה בשנות הארבעים

יו"ר: ירחמיאל כהן, האוניברסיטה העברית בירושלים, ישראל

סוזנה היים, אוניברסיטת פרייבורג, גרמניה

ארגונים יהודיים בין-לאומיים ומשבר הפליטים באירופה, 1936-1943

רבקה אלקין, חוקרת עצמאית, ישראל

"פלסו, פלסו נתיב": המנוסה מגרמניה בשנים 1939-1941 בראי "ביטאון החדשות היהודי"

מיכל פרנקל, מכון מסריק; ארכיון האקדמיה הצ'כית למדעים, צ'כיה
מאזרחים לפליטים: גרוש היהודים ושינוי באזרחות היהודים בפולין ובצ'כוסלובקיה בשנים 1938-1939

שמחה אפשטיין, האוניברסיטה העברית בירושלים, ישראל
פעילי סיוע לפליטים יהודים בצרפת בשנים 1933-1939, וגורלם תחת הכיבוש

דיון

יום שני, י"ט בכסלו תשע"ז, 19 בדצמבר 2016

11:15-09:30 מושב 2 – גורל הפליטים היהודים במדינות הלוויין של גרמניה

יו"ר: **רוברט רוזט**, יד ושם, ישראל

נאידה מיכל ברנדל, אוניברסיטת זאגרב, קרואטיה
פליטים יהודים בשנים 1933-1943 בקרואטיה בצל השואה

סילביה גולדבאום טרביני פרנקפנה, חוקרת עצמאית, גרמניה
פליטים יהודים צעירים ומבוגרים בדנמרק: שתי דרכי תגובה כלפי הנאצים

קינגה פרוימוביץ', מכון ויזנטל לחקר השואה, אוסטריה
פליטים יהודים בבתי חולים של הקהילה היהודית בפשט, 1938-1944

דיון

11:45-11:15 הפסקה

13:30-11:45 מושב 3 – הפליטים היהודים במדינות הכבושות

יו"ר: **חוי דרייפוס**, יד ושם; אוניברסיטת תל אביב, ישראל

נעם קורב, חוקר עצמאי, ישראל
גרמנים? פולנים? חסרי נתינות? האניגמה של לימבורג (בלגיה)

לאה פרייס, יד ושם, ישראל
"הלחם המר של הגלות": מבט על העבר הקרוב – פליטים יהודים בוורשה הכבושה

מיכל אונגר, המכללה האקדמית אשקלון, ישראל
אפליה: פליטים יהודים מפולין ומהרייך וצוענים מאוסטריה בגטו לודז'

דיון

14:45-13:30 הפסקת צהריים

16:15-14:45 מושב 4 – העולם החופשי במלחמת העולם השנייה לנוכח הפליטים היהודים

יו"ר: **אלי לדרהנדלר**, האוניברסיטה העברית בירושלים, ישראל

לורל לפ, אוניברסיטת נורת'איסטרן, ארצות הברית
שיקול דעת ואפליה: כיצד פירשה מחלקת המדינה האמריקנית את חוקי ההגירה על מנת לחסום כניסת פליטים מאירופה הכבושה

איזט בהר, חוקר עצמאי, ארצות הברית
המדיניות התורכית כלפי הפליטים היהודים במלחמת העולם השנייה

קתרין הוראנד, אוניברסיטת קלארק, ארצות הברית
פליטים יהודים בטהרן בזמן מלחמת העולם השנייה

16:30-16:15 הפסקה

מושב 4ב – העולם החופשי במלחמת העולם השנייה לנוכח הפליטים היהודים 18:30-16:30

יו"ר: אדרה גולדברג, האוניברסיטה העברית בירושלים, ישראל

מיכאלה ראגאם-בלש, האקדמיה האוסטרית למדעים, אוסטריה
ההגעה ל"עולם החדש": ההתחלה החדשה של משפחות פליטים יהודים-דוברי גרמנית בגלות אמריקה

אנדריאה אורזוף, אוניברסיטת ניו מקסיקו, ארצות הברית
"המוסיקה של הגלות": פליטים אירופים והפוליטיקה של המוסיקה באמריקה הלטינית, 1945-1933

אן לפר, האוניברסיטה החופשית של ברלין, גרמניה
ניסיונות הצלה בשיא ההשמדה: ארגון רליקו של אדולף זילברשיין בשווייץ והשגת הדרכונים הזרים, 1943-1941

דיון על ההרצאות במושבים 4א ו-4ב

יום שלישי, כ' בכסלו תשע"ז, 20 בדצמבר 2016

מושב 5 – הפליטים היהודים בדרום-מזרח אירופה 11:00-09:30

יו"ר: מרים ריינר, אוניברסיטת בר-אילן, ישראל

סופיה גרנדקובסקה, עמיתת מחקר סול קגן של ועידת התביעות; אוניברסיטת סינגידונום, סרביה
פליטים יהודים ממקדוניה ומאלבניה בזמן השואה

ניקולאוס צאפלריס, אוניברסיטת תסליה, יוון
תפקיד האיטלקים בגורלם של הפליטים היהודים על ספינת המעפילים "פנצ'ו"

קארינקה וידקוביץ'-פטרוב, המכון לספרות ולאמנות, סרביה
פליטים יהודים מיוגוסלביה: הקשר, מדיניות וחוויות אישיות

דיון

11:30-11:00 הפסקה

מושב 6 – הפליטים היהודים בברית המועצות 13:30-11:30
מושב מיוחד במסגרת המרכז לחקר השואה בברית המועצות ע"ש משה מירילשווילי

יו"ר: ארקדי זלצר, יד ושם, ישראל

אליענה אדלר, אוניברסיטת פנסילבניה, ארצות הברית

"הייתי לנווד בארץ השבטים הנוודים": פליטים יהודים מפולין במרכז אסיה במהלך השואה

נטלי בלסקי, אוניברסיטת מינסוטה, דולות', ארצות הברית
המשמעות המשתנה של היות יהודי במצב של עקירה: מפונים ופליטים בסיביר ובמרכז אסיה

שרה בנדר, אוניברסיטת חיפה, ישראל
הבריחה למזרח: בעיית הפליטים היהודים-פולנים בשטחי מזרח פולין שסופחו לברית המועצות: 1939-1941

זיגיטה זמייטיטה, אוניברסיטת ויטאוטס מאגנוס, ליטא
מחכים לשוב הביתה: פליטים יהודים-ליטאים בברית המועצות

דיון

** מושב זה יתקיים בשפות עברית, אנגלית ורוסית בליווי תרגום סימולטני

14:30-13:30 הפסקת צהרים

15:30-14:30 מושב 7 – פליטות יהודית בימי השואה: גישות מתודולוגיות חדשות

יו"ר: דליה עופר, האוניברסיטה העברית בירושלים, ישראל

סוזאן אורבן, אגודת קהילות ערי שו"ם, גרמניה
הרפתקנים בניגוד לרצונם: השתקפות חוויות הגלות בחליפות מכתבים

פדרו קוריאה מרטין-אריוו, בית הספר הגבוה לכלכלה ומדע המדינה, לונדון, בריטניה
הצלה על ידי תיאום: גישה מתודולוגית חדשה למשבר הפליטים היהודים בדרום-מערב אירופה, 1940-1944

דיון

15:45-15:30 הפסקה

17:00-16:00 מושב סיכום - שולחן עגול: בעיית הפליטים היהודים בתקופת הנאצים ובעיית הפליטים היום – דפוס חוזר?

יהודה באואר, יד ושם; האקדמיה הלאומית למדעית, ישראל
דבורה דוורק, אוניברסיטת קלארק, ארצות הברית
דינה פורת, יד ושם; אוניברסיטת תל אביב, ישראל
גיא מירון, יד ושם; האוניברסיטה הפתוחה,
ישראל

מנחה: דן מכמן, יד ושם; אוניברסיטת בר-אילן, ישראל